

**Рішення спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії**

Спеціалізована вчена рада Донецького національного університету імені Василя Стуса Міністерства освіти і науки України, м. Вінниця, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії галузі знань 08 «Право» на підставі прилюдного захисту дисертації на тему «Державна підтримка суб'єктів малого підприємництва засобами податкового стимулювання: господарсько-правовий аспект» за спеціальністю 081 «Право» 15 червня 2026 року.

Лабунський Олександр Олександрович

1994 року народження

громадянин України

освіта вища: у 2019 році закінчив Національний університет «Одеська юридична академія» та отримав диплом магістра за спеціальністю «Правознавство».

У 2022 році вступив до аспірантури Донецького національного університету імені Василя Стуса на кафедру господарського та адміністративного права за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано в Донецькому національному університеті імені Василя Стуса Міністерства освіти і науки України, м. Вінниця.

Науковий керівник: Костенко Юлія Олександрівна, к.ю.н., доцент, доцент кафедри господарського та адміністративного права Донецького національного університету імені Василя Стуса.

Здобувач має 14 наукових праць: чотири наукових статті у фахових наукових виданнях України, а також десять тез доповідей на науково-практичних конференціях.

**Статті в наукових виданнях,
включених до переліку наукових фахових видань України.:**

1. Лабунський О. О. Єдиний податок для приватних підприємців в умовах воєнного стану. *Правничий часопис ДонНУ імені Василя Стуса*. № 2. 2022. С. 92-102. DOI 10.31558/2786-5835.2022.2.10

URL: <https://jpchdnu.donnu.edu.ua/article/view/13582/13487>

2. Лабунський О. О. Державна підтримка малого бізнесу в країнах Європи за рахунок податкових важелів. *Юридичний бюлетень*. № 30. 2023. С. 35-42. DOI <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2023.30.04>

URL: <http://www.lawbulletin.oduvs.od.ua/archive/2023/30/4.pdf>

3. Лабунський О. О. Щодо розмежування категорій «державна підтримка» та «державна допомога». *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2025. № 1. С. 298-307. DOI <https://doi.org/10.32782/2078-3566-2025-1-38>

URL: <https://visnik.dduvs.edu.ua/index.php/visnyk/issue/view/76/73>

4. Костенко Ю.О., Лабунський О.О. Щодо поняття та змісту податкового стимулювання. *Право і суспільство*. 2025. № 2. С. 316-325. DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.2.41>

URL: <http://pravoisuspilstvo.org.ua/index.php/archiv?id=191>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

5. Лабунський О. О. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності, як спеціальний податковий режим. *Осінні юридичні читання – 2022. Сучасні проблеми законодавства, практики його застосування та юридичної науки*. Випуск XXXI. Матеріали ВНПК. 24 листопада 2022 р., Вінниця. ДонНУ імені Василя Стуса, 2022. С. 240-243.

6. Лабунський О. О. Щодо стимулюючої функції податків на прикладі спеціальних податкових режимів. *Весняні юридичні читання – 2023. Сучасні проблеми законодавства, практики його застосування та юридичної науки*. Випуск XXXIII. Матеріали ВНПК. 20 квітня 2023 р., Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2023. С. 254-256.

7. Лабунський О. О. Оподаткування малого бізнесу в Австрії та Німеччині. *Осінні юридичні читання – 2023. Сучасні проблеми законодавства, практики*

його застосування та юридичної науки. Випуск XXXIV. Матеріали ВНПК. 23 листопада 2023 р., Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2023. С. 266-269.

8. Лабунський О. О. Щодо підтримки малого бізнесу в зарубіжних країнах. *Приватно-правові та публічно-правові відносини: проблеми теорії та практики*. Матеріали III Міжнародної конференції. 06 жовтня 2023 року. Кропивницький: ДонДУВС, 2023. С. 440-443. URL: https://dnuvs.ukr.education/wp-content/uploads/2023/11/zbirnyk_materialiv_konferenczii_06_10_2023-2.pdf

9. Лабунський О. О. Щодо інструментів державної підтримки малого бізнесу в умовах воєнного стану. *Фінансова система України: сучасні виклики та загрози на шляху до Європейського Співтовариства*. Матеріали круглого столу. 19 квітня 2024 року. Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, Харків: Право, 2024. С. 82-85.

10. Лабунський О. О. Щодо інституту державної допомоги суб'єктам господарювання. *Права людини, держава та суспільство в умовах воєнного стану*. Збірник матеріалів VIII Міжвузівської науково-теоретичної конференції, 22 жовтня 2024 р., К.: КТГГ, 2024. С. 263-267.

11. Лабунський О. О. Щодо розмежування понять «державна підтримка» та «державна допомога» у сфері господарських відносин. *Осінні юридичні читання – 2024. Сучасні проблеми законодавства, практики його застосування та юридичної науки*. Матеріали ВНПК. 21 листопада 2024 р., Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2024. С. 301-305.

12. Лабунський О. О. Сучасні тенденції цифровізації в бізнес-сфері України. *Трансформація фіскальної політики в умовах євроінтеграції*. Матеріали XV МНПК. 22 листопада 2024 р. Ірпінь: Міністерство фінансів України, Державний податковий університет, 2024. URL: <https://konf-pravo.kpi.ua/tsifrov/paper/view/31277>

13. Лабунський О. О. Щодо кваліфікації податкових інструментів як форми державної допомоги. *Весняні юридичні читання – 2025. Сучасні проблеми законодавства, практики його застосування та юридичної науки*.

Матеріали ВНК. 23-24 квітня 2025 р., Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2025. С. 149-153.

14. Лабунський О. О., Романюк А. С. Щодо оподаткування доходів самозайнятих осіб. *Осінні юридичні читання – 2025. Сучасні проблеми законодавства, практики його застосування та юридичної науки*. Матеріали ВНК. 20-21 листопада 2025 р., Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2025. С. 202-205.

URL:

<https://drive.google.com/file/d/1nJ6hOaltg9p6GRHj486DJE31w1LZZI8h/view?usp=sharing>

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради.

Коваль Ірина Федорівна, доктор юридичних наук, професор, декан юридичного факультету Донецького національного університету імені Василя Стуса.

Зауважень немає.

Дорошенко Ліна Миколаївна – завідувач кафедри господарського та адміністративного права Донецького національного університету імені Василя Стуса, доктор юридичних наук, професор.

Зауважень немає.

Щербакова Наталія Володимирівна – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного права і процесу Донецького національного університету імені Василя Стуса;

Зауважень немає.

Джабраїлов Руслан Аятшахович – доктор юридичних наук, професор, заступник директора з наукової роботи, завідувач відділу проблем модернізації господарського права та законодавства Державної установи «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Макутова Національної академії наук України».

1. У дисертаційній роботі автором запропоновано напрями удосконалення правових засад реалізації податкових інструментів у межах інституту державної допомоги, які передбачають, з-поміж іншого, нормативне розмежування

допустимих і недопустимих форм державної допомоги. В цілому, допускаючи практичну затребуваність пропонованого автором підходу, водночас доцільно було б запропонувати автори розглянути можливість уточнення наукового положення із акцентом саме на деталізації критеріїв допустимості державної допомоги та їх узгодження із підходами у праві Європейського Союзу. Адже за загальним правилом державна допомога є недопустимою для вільної конкуренції, що знайшло вияв у нормі ст. 2 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Автор визнає одним із напрямів удосконалення правових засад реалізації податкових інструментів у межах інституту державної допомоги відмову від тимчасового призупинення механізмів контролю за державною допомогою в умовах воєнного стану, що створює ризики вибіркового надання податкових пільг суб'єктам господарювання органами місцевого самоврядування без належної правової оцінки їхнього впливу на конкуренцію. Підтримуючи думку дисертанта, водночас, як вбачається, наголос саме на органах місцевого самоврядування звужує коло надавачів державної допомоги, на яких поширюється дія запровадженого відступу від вимог, встановлених нормами статей 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання». Зокрема, органи державної влади також є надавачами державної допомоги та звільнені від обов'язку щодо виконання вимог вказаних статей цього Закону.

3. Солідаризуючись з низкою пропозицій дисертанта щодо вдосконалення правових засад застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, в той же час окремі положення видаються дискусійними. Зокрема, у дисертації пропонується запровадити диференційовані ставки ЄСВ для платників єдиного податку з урахуванням стадії розвитку бізнесу та соціально-економічних умов їх діяльності. З цього приводу виникає питання чи не створить практична реалізація авторської пропозиції, з одного боку, нерівних умов для суб'єктів господарювання – платників єдиного податку, а, з іншого, нерівності у захисті прав застрахованих осіб. Адже легальна дефініція «єдиний

внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» встановлює, що це консолідований страховий внесок, збір якого здійснюється до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування в обов'язковому порядку та на регулярній основі з метою забезпечення захисту у випадках, передбачених законодавством, прав застрахованих осіб на отримання страхових виплат (послуг) за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування (п. 2 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»). Напевно пропоноване автором положення потребує додаткового наукового обґрунтування.

Громенко Юлія Олександрівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри національного та міжнародного права Одеського національного морського університету.

1. У дисертаційній роботі приділено окрему увагу аналізу критеріїв визначення суб'єктів малого підприємництва, зокрема у контексті дослідження правового регулювання окремих податків та, зокрема, ССООЗ. Водночас зазначений аналіз має переважно фрагментарний характер в межах розгляду окремих податково-правових інститутів, без формування цілісного наукового підходу до правового статусу суб'єктів малого підприємництва як учасників господарських відносин. З огляду на предмет дисертаційного дослідження, доцільним видається розширення та поглиблення аналізу правового статусу суб'єктів малого підприємництва в цілому, з урахуванням критеріїв їх віднесення до відповідної категорії, особливостей правосуб'єктності, обсягу прав та обов'язків, а також взаємозв'язку між господарсько-правовим статусом таких суб'єктів і можливістю застосування до них інструментів податкового стимулювання. Такий підхід дозволив би посилити внутрішню логіку дослідження та забезпечити більш чітке теоретичне обґрунтування запропонованих механізмів державної підтримки малого підприємництва.

2. У науковій новизні першого рівня обґрунтовано положення про те, що податкова підтримка становить самостійний напрям державної підтримки

суб'єктів малого підприємництва, який відрізняється від фінансової підтримки за правовою природою, джерелами походження, способами реалізації та економіко-правовими наслідками, а також запропоновано внесення відповідних змін до Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні», зокрема доповнення ч. 1 ст. 15 положенням про податкову підтримку суб'єктів малого підприємництва. У змісті дисертаційної роботи наведено аргументоване обґрунтування доцільності розмежування податкової та фінансової державної підтримки, а також у підрозділі 1.2 визначено перелік засобів реалізації податкової державної підтримки. З огляду на винесення зазначеної пропозиції до рівня наукової новизни першого порядку, вважаю доцільним її подальше уточнення шляхом конкретизації правових засобів, через які пропонується реалізувати податкову підтримку в межах оновленого законодавчого регулювання, що дозволило б чіткіше окреслити практичний механізм упровадження запропонованих змін та підвищити рівень обґрунтованості відповідного положення новизни.

3. У першому підрозділі дисертаційного дослідження здійснено ґрунтовний теоретико-правовий аналіз ключових понять, зокрема «державне регулювання господарської діяльності», «державна підтримка суб'єктів господарювання», «податкова державна підтримка», «державна допомога», що дало змогу розкрити їх правову природу та співвідношення у системі господарсько-правового регулювання. Водночас поза увагою автора залишилося питання щодо генези правового регулювання інституту державної підтримки саме в аспекті малого та середнього бізнесу в Україні. Зазначене питання видається особливо актуальним з огляду на сучасний етап реформування національного господарського законодавства, зумовлений, зокрема, скасуванням Господарського кодексу України та трансформацією низки його положень, пов'язаних з інститутом державної підтримки, а також активізацією євроінтеграційних процесів і необхідністю узгодження національних підходів із правом ЄС. Дослідження цього питання сприяло б поглибленню теоретичного підґрунтя роботи та посиленню аргументації щодо

запропонованих напрямів удосконалення правового регулювання у зазначеній сфері.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Лабунському Олександрю Олександровичу ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Голова спеціалізованої вченої ради

 Ірина КОВАЛЬ

